

Hírlevél



BEVEZETŐ

2016. II. évfolyam 3. szám

Kedves Olvasó!

A nyári szünidő után újra dolgoz hétköznapjait éli a kutatóközpont. Szeptember elején Simonovits András a régi időket idézte *Ötven év a KTI-ben* című szemináriumi előadásában. Ebből közlünk részleteket a fókusz rovatban. Egy befejeződött posztdoktori kutatás a klasszikus fejlesztő állam modelljével és annak továbbélésével foglalkozott, kutatási beszámoló rovatunkban összefoglaljuk a legfőbb megállapításokat. Bemutatjuk a Világgazdasági Intézet globalizáció gazdaságtanával foglalkozó kutatócsoportját, beszámolunk legfrissebb publikációinkról, kutatóink elismeréseiről, az OTKA keretében induló új témákról.

Az őszi folyamán megrendezésre kerülő Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat keretében kutatóink változatos helyszíneken tartanak előadásokat. A központ ekkor rendezi meg a hagyományos „sziráki” munkatudományi konferenciáját és az agrártudományi nemzetközi konferenciát. Munkatársaink emellett számos egyéb tudományos konferencián is részt vesznek itthon és külföldön egyaránt. A programajánló rovatban ezekről tájékozódhatnak. Kellemes olvasást kívánunk!

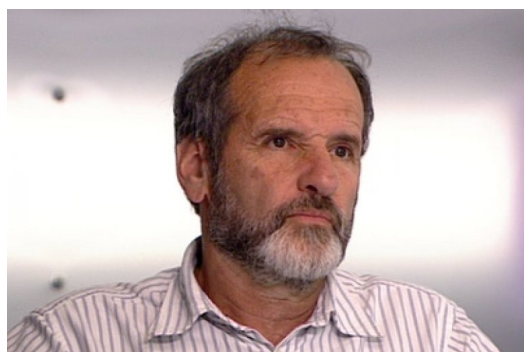
A tartalomról

Fókuszban 50 év a Közgazdaság-tudományi Intézetben	1
Kutatási beszámoló A fejlesztő állam újraértelmezése	6
Bemutatkozik a globalizáció gazdaságtana kutatócsoport	7
Eredmények, kitüntetések	8
Könyvismertetés	9
Eseménynapló július—szeptember	10
Válogatás friss publikációinkból	11
Programajánló	12

FÓKUSZBAN

Ötven év a KTI-ben

Simonovits András előadása a KTI szemináriumon



A nyári szünet után rendhagyó előadással tért vissza a KTI szemináriumok rendezvénysorozat. *Simonovits András* közelgő nyugdíjba vonulása alkalmából mesélt az MTA Közgazdaság-tudományi Intézetben töltött ötven évének legfontosabb állomásairól.

Azt talán csak kevesen tudják, hogy az intézet most nyugdíjba vonuló munkatársainak nagy része még fiatalon, kezdő kutatóként került ide. A visszaemlékezés során ezért

nemcsak Simonovits András, hanem – a hozzászólások által – egy szélesebb kör idézte fel a közös múltat. Az előadó sikeres pályafutása már önmagában elegendő okot szolgáltatott a szemináriumot övező rendkívüli érdeklődésre. Mindemellett azonban azért is érdemes volt meghallgatni Simonovits Andrást, mert a rá jellemző közvetlenséggel beszélt egykori mentorairól, a szakma hazai legnagyobbjairól. Mi pedig a hallgatóság soraiban úgy érezhettük, hogy egy őszi délutánon újra közöttünk vannak a nagy elődök: Augusztinovics Mária, Bródy András, Kornai János és sokan mások.

„Amikor még matematikushallgatóként 1966-ban idejöttem, a KTI-ben polgári és demokratikus légkör volt – kezdte előadását Simonovits András. – Volt pártszervezet, volt olyan eset, hogy a pártszervezet meg akart akadályozni egyes előadásokat, de egészében nagyon civilizált hely volt.” Persze azt, hogy polgári és demokratikus, nem a mai fogalmaink szerint kell érteni. Sokkal inkább – ahogy *Soós Károly Attila* hozzászólásában fogalmazott – egy zavaros, ellentmondásos és jórészt kiszámíthatatlan liberalizmusról lehetett beszélni.

Az intézet élére a párt magas rangú tisztviselője került, amely döntésben a munkatársak nemhogy nem vehettek részt, de arról soha semmilyen előzetes információ sem szivároghatott ki. A tudományos beosztásokba is csak pártengedéllyel lehetett bárkit felvenni.

Az intézet légköre mindemellett vonzotta a kutatás iránt érdeklődő fiatalokat. Többek között vonzó volt a külföldi utazás lehetőség, és az, hogy az úti célt „szabadon” lehetett megválasztani. Létezett ugyan egy íratlan szabály, miszerint egyensúlyban kellett tartani a keleti és nyugati utazásokat – ha valaki egyik évben elutazott Keletre, akkor a másik évben akár Nyugatra is mehetett –, és volt két-három olyan hely (az Egyesült Államok, Nyugat-Németország és később Izrael), ahova nemigen lehetett menni. Ezt leszámítva azonban a meghívásokat el lehetett fogadni, a nemzetközi környezet támogató volt, a Nyugat pozitívan diszkriminálta a szovjet típusú rendszerből érkezőket. Ami pedig fontos különbség volt más hazai intézetekhez képest, hogy itt nagy hangsúly volt az idegen nyelv tudásán. Bizonyos életkor felett két nyelvvizsgát kellett tenni, amit komolyan számon is kértek.

Sok világhírű vendég is érkezett ide azokban az években. *Roy Radner*, a csapatelmélet (theory of teams) egyik atyja 1970 körül járt itt. *Tjalling Koopmans*, aki később Nobel-díjat kapott, növekedésméletről beszélt a Kossuth Klubban. *Káldor Miklós* a hetvenes években tartott előadást a nyersanyagárak nemzetközi stabilizálásáról. *Joan Robinsont*, a világhírű közgazdászt nemcsak hivatalosan, de még egyikük lakásán is fogadták 1981-ben. Ők és még sokan mások szabadon jöhettek, és szabadon beszélhettek az akadémián. A tudósok maguk is érdeklődéssel tekintettek Magyarországra, mint nem totalitárius, nem túl szigorúan ellenőrzött, mégis tekintélyelvű kommunista államra.



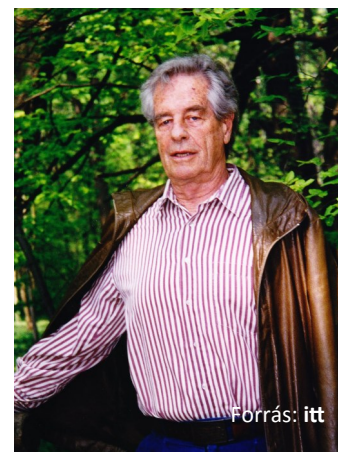
1967, Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem

Rendkívül vonzó volt az is, hogy a kutatók olyan lapokat olvashattak – mint például a *Le Monde*, az *Economist*, a *New York Times* vagy az *International Herald Tribune* –, amelyeket nem árultak az újságárusnál. „Nem hivatkozhattam arra, hogy én nem tudhattam, hogy kik a vietnami menekültek (akik saját kormányzatuk elől lélekvesztőkön menekültek), vagy nem hallottam a szovjet

zsidók kivándorlásával kapcsolatos huzavonáról” – mesélte Simonovits András. Egy dolog azonban nagyon hiányzott. Ez az egyetemi oktatás volt. A KTI-ben dolgozó fiatalok el voltak zárva az egyetemről, minden igyekezetük ellenére nem kaptak tanítási lehetőséget. Volt ugyan egy ideológiai érv, amely szerint a tudomány magas fokú műveléséhez le kell venni a tudós válláról az oktatás terhét, de valójában inkább az lehetett a cél, hogy „megóvják” az egyetemi fiataloságot a tájékozott tudósoktól.

Néhányan azért mégis oktattak, legalábbis az Intézetben. Közéjük tartozott *Bródy András*, aki Tőke-szemináriumot tartott. „Engem Augusztinovics Mária még másodéves matematikaszakos koromban mutatott be Bródynak.

Az idősebbek tudják, hogy Bródy jó megjelenésű, lebilincselő modorú, nagyon barátságos ember volt, és sokunkat támogatott. Ő azért tartott Tőke-szemináriumot, mert közben írta a nagydoktori értekezését. A marxi modellt összeházasította az input-output elemzéssel, erről publikált egy könyvet (Bródy, 1969), amelyet még megjelenése előtt bemutatott a szemináriumain.



Bródy András

Arra is emlékszem, hogy nekem odaadta angolul *Böhm-Bawerknek*, a nagy osztrák közgazdásznak a művét, amiben a szerző a marxi rendszert akarta megsemmisíteni. Ezt Böhm-Bawerk megcáfolta.

Bródy vendéglőadókat is hívott. Én például az ő szemináriumán találkoztam szintén még diákként 1968 körül Kornai Jánossal, amikor a többszintű tervezésről beszélt (Kornai, 1965).

Bródy sokunkra életre szóló hatással is volt. A Leontief-inverz alábecsléséről megfogalmazott egy sejtést, amelyet én bebizonyítottam (Simonovits, 1973). A Hicks-féle ciklusmodellt is előadta szemináriumán, ami tulajdonképpen egy robbanó akcelerator-multiplikátor modell, amelyben Hicks alsó-felső korlátokkal szelídítette meg a rendszert, és határciklust kapott. A határciklus azt jelenti a matematikában, hogy van egy nem tökéletesen ciklikus vagy periodikus folyamat, de egy idő után szabályossá válik. Ha például felszaladnék a földszintről ide a nyolcadik emeletre, akkor a szívem gyorsabban dobogna, de nem halnék bele, és 1-2 perc múlva helyreállna a rendes állapot. Bródy tudta, hogy a Hicks-féle ciklusmodell jól alkalmazható más cikluselméletekben. Talán túlzottan is érdekelték a ciklusok, és ezzel sokunkat megfertőzött.

A következő nagy mentorom *Kornai János* volt, akihez azután 20 évnyi munkakapcsolat fűzött.



Kornai János

Amikor hivatalosan is beléptem az intézetbe, én voltam az alakuló Kornai-csoport első, akkor még egyetlen tagja. Kornait 1967 körül visszavették az Intézetbe, miután 1958-ban revizionizmus miatt eltávolították. Fiatalabbaknak ez a kifejezés furcsa lehet, hiszen a tudománynak az a fontos feladata, hogy revideálja a tanokat, de az idősebbek tudják, hogy az akkor a lenini tanoktól való elhajlást jelentette. Lipták Tamás 1969-ben mutatott be Kornai Jánosnak. (Kornai természetesen nem emlékezett arra, hogy én ott voltam a szemináriumi előadásán.) Kornai javaslatára lett a szakdolgozatom témája a csapatelmélet.

Én kicsit szűklátókörűen Thomas Marshak (az alapító fia) egyik cikkét korigáltam, akkor még nem tudtam, hogy nem érdemes mások minden hibáját kijavítani. A *Marschak-Radner*-féle csapatelméletkönyv csak 1972-ben jelent meg, de Kornainak már 1969-ben volt egy különleges technikával sokszorosított (blueprint) példánya. Ő annyira gondos témavezető volt, hogy mielőtt a szakdolgozatom megírtam volna, próbaelőadásként el kellett mondanom az anyagot Martos Bélának, Lipták Tamásnak és neki.

Kornai János 1971-ben – külső szemináriumvezetőként – már taníthatott a Marx Károly Közgazdasági Egyetemen. Először Szabó Jutkának, Lackó Marinak, Gács Jánosnak meg néhány más diáknak tartott szemináriumot, és én – mint segédedő – hallgattam. Kornai nagyon szigorúan és komolyan vette az egyetemi oktatást. Én pedig így kerültem először kapcsolatba diákokkal, mert akkor még az intézet légmentesen el volt zárva az egyetemtől.

Kornai 1970-ben már befejezte az *Anti-equilibriumot* (Kornai, 1971) és *A Hiányt* kezdte írni, ami tulajdonképpen egy évtizedig tartott (Kornai, 1980). Én matematikai vonalon kapcsolódtam be a munkába. Kornainak volt egy olyan gondolata, hogy a gazdaságban több szinten működnek a dolgok. Tehát például a kapitalizmusban az alapvető az árszabályozás, a kereslet-kínálat összehangolása, a szocialista gazdaságban pedig a tervbontás vagy adminisztratív elosztás, de mind a kettő mögött ott volt a vegetatív működés. Egy zseninek ugyanúgy működik a veséje, mint bárki másnak. Ez a biológiai vegetatív működés, a gazdaságban pedig ez a

készletgazdálkodás. De hát ez is másképp működött a szocialista gazdaságban, mint a kapitalista gazdaságban, és erről cikkeket írtunk Kornaival. Elég sokáig – öt évig – eltartott, amíg az első közös cikket megírtuk (Kornai–Simonovits, 1975). 1981-ben megjelent Kornai János és Martos Béla szerkesztésében a Szabályozás árjelzések nélkül kötet. Később Martos Béla írt *Ekvivalens szabályozások* címmel egy monográfiát (Martos, 1990). Most itt a szeminárium előtt, az előadás vázlat alapján, valaki figyelmeztetett, hogy Tardos Marci nevét nem említettem meg. Marci elsősorban gazdaságpolitikus volt, de a Kornai–Martos-kötet elővitáján megjegyezte, hogy hát azért vannak olyan dolgok, olyan célok, – például a kereslet-kínálat összehangolása – amelyeket esetleg többféle mechanizmus is egyformán meg tud valósítani. Ez a gondolat nagyon megtetszett Martos Bélának, és megírta az említett könyvet. Egyébként Martos hívta fel a figyelmem egy rokoncikkre, amelyet továbbfejlesztve született első káoszelméleti írásom (Simonovits, 1983).

Azt mondanám, hogy a szabályozás árjelzések nélküli kutatási irány félsiker volt. Színvonalas nyugati lapokban megjelentek egyes cikkeink, de nem volt tartós hatása. Biztos vagyok benne, hogy ha már akkor egyetemen taníthattuk volna, a diákok értetlensége fegyelmezett volna minket. Talán nagyobb rutinunk lett volna érthetőbben megírni a cikket.



Forrás: itt

Forrás: itt

A már említett káosz cikkem egy holland szerzőpáros *Cars Hommes* és *Helena Nusse* figyelmét is felkeltette, és nagyon nagy késéssel, 1995-ben írtunk egy közös cikket, ahol a Hicks-féle cikluselmélettel gazdagított magyar cikluselméletben kimutattuk a káoszt (Hommes és szerzőtársai, 1995).

Mondanék néhány szót a káoszról, mert nem mindenki tudja, hogy itt mit jelent. A köznyelvben a káosz – rendetlenség. De a matematikában azt jelenti, hogy van egy viszonylag egyszerű rendszer, amely néhány egyenlettel leírható, tehát nem olyan, mint a kockadobás, annál egyszerűbb. Folyamatos a bemenet–kimenet kapcsolat, és mégis azt látjuk, hogy nagyon közelről induló pályák egymástól eltávolodnak, megint találkoznak, majd újra eltávolodnak. Tehát kicsit olyan a folyamat, mint az időjárás, aminek a legegyszerűbb modellje is kaotikus. Az említett cikkben mi is azt mondtuk, hogy a szocialista tervgazdaságban vannak kaotikus jelenségek. De ez egy technikai dolog volt.

Itt is az volt a hiba, hogy későn ugrottunk rá. *Bauer Tamás* 1978-ban megjelentetett egy nagy sikerű cikket Beruházási ciklusok a tervgazdaságban címmel, *Lackó Mari* 1980-ban írt egy cikket A feszültségek felhalmozódása és leépülése címmel, a mi modellünket is ekkor kellett volna megalkotni, nem pedig csak 1995-ben. Fiataloknak mondom, nem mindegy, hogy az ember mikor ér el egy eredményt, a megfelelő időpontban kell elérni.



Forrás: Fortepan
Budapest Főváros Levéltára. Levéltári jelzet:
HU_BFL_XV_19_c_11

1970, Kilátás a Bod Péter utcától a Budaörsi út és a Gellért-hegy felé
Berajzolva az MTA Kutatóintézet tervezett épülete

Kornainál nagyon fontos volt az ebéd. Fél 12-kor felmentünk a 12. emeletre, akkor még pincér szolgált ki, és ebédre várva megbeszéltük a legújabb regényeket, filmeket, színházat, hangversenyeket. Nagyon eleven ebéd volt, és ez szerencsére valamennyire a mai napig is megmaradt.

Kornai a kilencvenes évek elején átment az akkor alakult Collegium Budapestbe. Távozását követően, 1992-ben *Augusztinovics Mária* nyugdíjgazdasági kutatásaihoz csatlakoztam. A munkakapcsolat egy érdekes véletlennel kezdődött.

Gusztit az érdekelte – emlékszem, bementem a szobájába, és mutatta nekem az ábrákat –, hogy hogyan lehetne egy századfokú polinomról megmondani, hogy annak csak kettő pozitív gyöke van (*Augusztinovics, 1992*). Bár egy századfokú egyenletnek száz gyöke van, de abban lehetnek azonos gyökök is, meg lehetnek negatív gyökök is, meg komplex gyökök is. A közgazdaságtanban – leegyszerűsítve – csak a pozitív gyökök számítanak. Én *Pólya György* és *Szegő Gábor* eredetileg német nyelven 1924-ben írt páratlan tankönyvét olvastam oroszul még az 1970-es években, és ott benne volt a válasz, ami a Gusztinak is jó volt: Descartes tétele 1630 körülről. Ha egy polinom együtthatói először pozitívak, azután negatívak, azután megint pozitívak, akkor ott legfeljebb két pozitív gyök van (*Simonovits, 1995*). Tehát én a *Pólya–Szegő*-kötet orosz kiadásán keresztül kerültem be a nyugdíjszakmába.

Volt azonban egy másik nyugdíjvonal is. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnak volt egy felügyeleti szerve. Itt már nem az volt az érdekes, hogy hány pozitív gyök van, hanem hogy hogyan lehet reálisan modellezni a nyugdíjrendszert. És ami Gusztin nagy dobása volt, hogy a

demográfia mellett a foglalkoztatást is elemezte, ami egy átmeneti – a szocializmusból a kapitalizmusba haladó – országban teljesen természetes, mert hát tudjuk, hogy a kapun belüli munkanélküliek kapun kívüliek lettek, és akkor megváltozott a foglalkoztatás, megjelent a munkanélküliség.

Akkoriban a Világbanknak volt egy elképzelése, hogy kell egy kis alapnyugdíj, viszonylag nagy kötelező magánnyugdíj, és kell ilyen-olyan maradék önkéntes nyugdíjpénztár. És kitört – Gusztin találta ki ezt a kifejezést – a „pillérek háborúja”. 1995 körül hatalmas csatákat folytattunk különböző helyeken. Akkor például,



Augusztinovics Mária

Forrás: itt

akiket én neoliberaisnak nevezek, azt mondták, hogy a legrosszabb magánnyugdíjrendszer is jobb, mint a legjobb állami rendszer. Ennek matematikai alapja is volt: a kamatláb nagyobb, mint a bértömeg növekedési üteme. Mi – Gusztin, Bod Péter, Réti János, Martos Béla és én – elleneztük ezt a nyugdíjreformot. Áttérési költségekkel érveltünk, hangsúlyoztuk a működési költségeket, az újraelosztást. Nem tudom megmondani, hogy mi volt a szerepünk abban, hogy végül nem az valósult meg, amit a reformerek eredetileg képzeltek. Ugyanakkora állami nyugdíjat és magánnyugdíjat akartak, teljesen eltérően a Világbank eredeti elképzelésétől, de végül csak negyed magánnyugdíj és háromnegyed állami nyugdíj lett belőle. 2010-ben a magánnyugdíjat megszüntették. Ez volt a „második pillér tündöklése és bukása”.

Még beszélnék egy kicsit a születésnapjaim kötetekéről, amit talán a rendszerváltás légköre tett lehetővé, bár kifejezetten előtte sem volt megtiltva. Bródyról *Madarász Aladár* és *Szabó Judit* (1994) szerkesztett egy kötetet magyarul, angolul én és *Albert Steenge* (1997), aki szintén az intézet vendégkutatója volt. Kornairól *Gács János* és *Köllő János* (1998) magyarul, *Maskin* és én angolul (2000) állítottunk össze egy-egy könyvet, ez kicsit késve jelent meg. Augusztinovics Mária 70. születésnapján *Király Júlia*, *Száz János* és én szerkesztettünk egy kötetet (2000).

Ezzel a kitérővel azt szeretném hangsúlyozni, hogy a 45 éves pályafutásom egy többszereplős játék volt, lehet azt mondani, hogy túl sok szereplős is. Az embernek talán jobban kell a területeit koncentrálni, de hát nekem így alakult a sorsom.

Így az előadás végén levonnám a következtetéseket. 1966 és 2016 között a KTI egy elszigetelt paradicsom volt. Előnyök: a szabad témaválasztás, a nyugodt munka. Hátrányok: az oktatásnélküliség, mert azért egy tanár-tanítvány kapcsolat megtermékenyítőbb lehet, és a kevés külföldi kapcsolat. Köszönöm az elmúlt 50 évet!”

Kedves Andris, mi is nagyon köszönjük az előadást!

Hivatkozások

Augusztinovics Mária (1992): *Towards a Theory of Stationary Populations*. MTA KTI, Budapest, 109 o.

Bauer Tamás (1978): Beruházási ciklusok a tervezésben. A reform előtti tervezés esete. *Gazdaság*, 12. évf. 4. sz. 57–75. o.

Bródy András: *Érték és újratermelés*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 357 o.

Gács János–Köllő János (szerk.) (1998): A „túlzott központosítástól” az átmenet stratégiájáig, *Tanulmányok Kornai Jánosnak*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 503 o.

Hommes, C.–Nusse, H.–Simonovits András (1995): *Cycles and Chaos in a Socialist Economy*. *Journal of Economic Dynamics and Control*, Vol. 19. No. 1–2. 155–179. o.

Király Júlia–Simonovits András–Szász János (szerk.) (2000): *Racionalitás és méltányosság*, *Tanulmányok Augusztinovics Máriának*. Közgazdasági Szemle Alapítvány, Budapest, 441 o.

Kornai János (1965): A gazdasági szerkezet matematikai tervezése, *Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó*, Budapest, 401 o.

Kornai János (1971): *Anti-equilibrium*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 437 o.

Kornai János (1980): A hiány. *Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó*, Budapest 658 o.

Kornai János–Martos Béla (szerk.) (1981): *Szabályozás árjelzések nélkül*. Akadémia, Budapest, 302 o.

Kornai János–Simonovits András (1975): Szabályozási problémák Neumann-gazdaságokban. *Sigma*, 8. évf. 3. sz. 81–99. o.

Lackó Mária (1980): A feszültségek felhalmozódása és leépülése. *Közgazdasági Szemle*, 27. évf. 7–8. sz. 923–940. o.

Madarász Aladár–Szabó Judit (szerk.) (1994): *Miért hagytuk, hogy így legyen?* *Tanulmányok Bródy Andrásnak*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 357 o.

Martos Béla (1990): *Economic Control Structures*. North Holland, Amsterdam, 241 o.

Maskin, E.–Simonovits, A. (szerk.) (2000): *Planning, Shortage and Transformation*. *Essays in Honor of János Kornai*. MIT Press, Cambridge, MA.

Pólya György–Szegő Gábor (1924/2010): *Feladatok és tételek az analízisből, I–II*. Budapest, Typotex, Budapest, 429 + 493. o.

Simonovits András (1973): A Leontief-inverz alá- és fölébecslésének egyik okáról. *Sigma*, 6. 309–315. o.

Simonovits András (1995): Az együtt élő korosztályok modelles családja. *Közgazdasági Szemle*, 42. évf. 4. sz. 358–386. o.

Simonovits András. (1983): Ütközőkészletek és naiv várakozások egy nem-walrasi dinamikus makromodellben. *Stabilitás, ciklus és káosz*. *Sigma*, 16. évf. 1–2. sz. 15–30. o.

Simonovits András–Steenge, Albert (szerk.), (1997): *Prices, Growth and Cycles*. *Essays in Honor of András Bródy*. Macmillan, Oxford, 310 o.



KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

A fejlesztő állam újraértelmezése

Intézmények és politikák szerepe a gazdasági fejlődésben – globális konvergencia vagy „gyönyörködtető” sokszínűség



Ricz Judit

A közelmúltban lezárult MTA posztdoktori kutatást Ricz Judit végezte a kutatóközpont Világgazdasági Intézet Fejlődés-gazdaságtani kutatócsoportjában Szanyi Miklós témavezetésével. A kétéves projekt keretében számos publikáció készült – nyolc folyóiratcikk, öt műhelytanulmány és két könyvfejezet –, továbbá hazai és nemzetközi tudományos előadások segítették az eredmények megvitatását.

A kutatás alapkérdése arra irányult, hogy felvázolható-e egy új típusú fejlesztő állam modellje, azaz a sikeres fejlesztő államok ismertetőjegyei hasonló irányba tartanak-e a különböző országokban. A témával foglalkozó legújabb irodalom elemzése és a kutatás empirikus eredményei azt mutatják, hogy a „sikeres” fejlesztő államok – ilyenek többek közt Finnország, Írország, India vagy Kína – gazdaságpolitikai közelítenek egymáshoz, ám az ezek háttéréül szolgáló politikai és gazdasági intézményrendszerek továbbra is sokfélék.

A kutatás első része az elmélettörténeti áttekintésre törekedett. Az északkelet-ázsiai fejlesztő államok – Japán, Dél-Korea, Hongkong vagy Szingapúr – mintái alapján a huszadik század végén alakult ki a klasszikus fejlesztő állam fogalma. A kutatás azt állapította meg, hogy ebben a speciális környezetben ez a megközelítés működőképesnek bizonyult, és sikereket ért el, de a környezet megváltozása a klasszikus paradigma bukását is okozta. A klasszikus fejlesztő állam modellje jelentős módosítások nélkül nem másolható más országokban, más körülmények között nem alkalmazható (Ricz, 2015a). A 2008–2009-es válság és az azt követő gazdasági recesszió nyomán a fejlesztő állam megközelítése újra reneszánszát éli, ám ez nem jelenti a klasszikus fejlesztő állam megközelítéséhez való visszatérést. A fejlesztő állam fogalmának új körvonalai rajzolódnak ki, bár a szakirodalomban paradigmaáttörés még nem következett be (Ricz, 2016a).

A kutatás második, empirikus fázisában braziliai és egyiptomi esettanulmányok készültek arról, hogy mennyire alakult át a fejlesztésorientált állam megközelítése, az „új” fejlesztő állam fogalma mennyire sikeres és tartós a 21. század megváltozott körülményei között. Az országok kiválasztását korábbi kutatások is alátámasztották, de az elmúlt 5-10 év – különösen a 2008–2009-es globális pénzügyi válság óta eltelt idő – folyamatai különösen érdekessé és relevánssá teszik ezeket e két országot. A legújabb politikai és gazdasági változások kimenetele mind Brazíliában, mind Egyiptomban nyitott kérdés. Az állami szerepvállalás tekintetében azonban a két állam mintha ellenkező irányba indulna. Míg Brazíliában az új kormány Michel Temer vezetésével az állami szerepvállalás visszaszorítására törekszik (Ricz, 2015b, 2016c), addig Egyiptomban Abdel-Fattáh esz-Szíszi elnöksége alatt kirajzolódó gazdaságpolitikai irány („Sisinomics”) gyakorlatilag visszatér a régi fejlesztésorientált megközelítéshez (Ricz, 2016b). A látszólagos különbségek ellenére mindkét ország tapasztalatai, gazdasági, társadalmi és politikai folyamatai jól alátámasztották, hogy a 21. század megváltozott körülményei közepette az intézmények és az állam szerepe és minősége, valamint az inkluzív fejlődés léte vagy hiánya kulcsfontosságú tényezők a megvalósítható fejlődési pálya fenntarthatósága és finanszírozhatósága tekintetében.

A kutatás utolsó fázisában az általánosítható következtetések és tanulságok megfogalmazására került sor, amelyek jó iránytűként szolgálhatnak más feltörekvő és fejlődő országok számára fejlesztésorientált törekvéseik megvalósítása közepette.

Az alábbi válogatott publikációk részletesen bemutatják a kutatás főbb állomásait és összegzik az eredményeit:

Ricz Judit (2015a): Fejlesztő állam – egy letűnt világ nyomában (?). VGI Műhelytanulmányok, 108. MTA KRTK Világgazdasági Intézet, Budapest, 53 o.

Ricz Judit (2015b): Towards a new model of state-led development in Brazil (?). IWE Working Papers 215. Institute of World Economics, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, Budapest, 51 o.

Ricz Judit (2016a): Fejlesztő állam a 21. században: egy új megközelítés elemzési kerete. Köz-Gazdaság, 2016/1. 131–153. o.

Ricz Judit (2016b): Egyiptom a múlt csapdájában: a fejlesztésorientált megközelítés kudarca. VGI Műhelytanulmányok 114. MTA KRTK Világgazdasági Intézet, Világgazdasági Intézet, Budapest, 62 o.

Ricz Judit (2016c): The rise and fall of a new developmental state in Brazil. Society and Economy. Megjelenés alatt.

BEMUTATKOZIK A

Globalizáció gazdaságtana kutatócsoport



Csoporttagok (balról jobbra): Geröcs Tamás, Fleischer Tamás, Weiner Csaba, Farkas Péter, Artner Annamária, Deák András, Szanyi Miklós

A *Globalizáció gazdaságtana* kutatócsoport a Világgazdasági Intézet legfiatalabb egysége. Kutatásai két nagyobb területet ölelnek fel. Egyrészt a szektorális, valamint erősen tematikus területeket, mint amilyenek például a közlekedés-, ipar- vagy energiapolitikával, a globális munkaerőpiaccal, a nemzetközi pénzügyekkel, a monetáris politikával és a fenntarthatósággal kapcsolatos témakörök. Másrészt az intézet elméleti érdeklődésű kutatói is ehhez a csoporthoz csatlakoztak. Ők általában olyan kérdésekkel foglalkoznak, mint a modern kapitalizmus formaváltozatai, a technológiai fejlődés értékláncokra gyakorolt hatásai, iparszervezési következményei vagy a globalizáció világszerte gyakorolt hatásai.

A csoport e sokfélesége és területi kötetlensége miatt az intézeti köznyelv előszeretettel hivatkozik rá „resztliként”, amit a csoporttagok büszkén vállalnak. Erre nemcsak a tudományos sokszínűség egyfajta megjelenéseként tekintenek, hanem olyan feladatként, amelynek célja a világgazdaságban feltűnő új, horizontális folyamatok azonosítása és elemzése. Az Intézetben belül e csoport alkalmaz kutatásaiban ágazati-elméleti megközelítést, és mint ilyen, feladatleírása bár széles, de teret nyit egy sor újszerű téma nem hagyományos módon való felvetésére is. Talán ez is szerepet játszik abban, hogy a csoport munkájában egy akadémikus, egy akadémiai nagydoktor és egy jelenleg nagydoktori fokozatot szerző munkatárs is részt vesz.

Épp e diverzitásból fakadóan a csoport kutatási tevékenységének összehangolásakor az egyéni teljesítményekre, illetve a két-három fős együttműködésekre és a hálózatos működésre koncentrálnak. A csoport tevékenységére jellemző, hogy csak a módszertani kérdéseket vitatják meg szélesebb körben, az adott témákban az azonos területen kutatók dolgoznak együtt. A csoport számára kitüntetett jelentőségű a 2008–2009-es válság térségbeli hatásának vizsgálata, több japán és amerikai finanszírozású összehasonlító kutatásba is bekapcsolódtak.

Az utóbbi években ugyancsak meghatározók voltak az állami szerepvállalással és a kapitalizmus változataival foglalkozó projektek. Az egyik ilyen, a jövő évben véget érő, OTKA-finanszírozású összehasonlító kutatás a tágon vett európai térben vizsgálja a kormányzati – főként tulajdonosi – szerepvállalás mértékét, minőségét, kiváltképpen a válság után. Ahhoz, hogy az ezzel kapcsolatos hazai és közép-európai fejleményeket megérthessük, elengedhetetlen azokat a nemzetközi trendek összefüggéseiben vizsgálni.

A csoport két állandó kutatási területe az energetikai iparág és a poszt-szocialista országok gazdasága. A Nemzetközi Visegrádi Alap által támogatott kutatás a kelet-európai poszt-szovjet államok két meghatározó szektorának, a gépiparnak és az energetikának a strukturális átalakulását és felzárkózási esélyeit vizsgálta. Az öt – többek közt belarusz, ukrán és moldáv – térségbeli partnerrel lebonyolított másfél éves kutatás feltérképezte a térség országait és szektorait, valamint igyekezett azokat modellszerűen bemutatni. A csoport régóta kutatja a vállalati és ipari értékláncok területét, e téma feldolgozása jelenleg két projekt keretében zajlik: az OTKA finanszírozásában vizsgálják a fenntarthatóság kérdését és ennek hazai feldolgozóiparban való érvényesítésének lehetőségeit, míg az Európai Bizottság által támogatott kutatásban a vállalati befektetés politikát elemzik.



Simai Mihály



Szalavetz Andrea

Csoporttagok még:

EREDMÉNYEK, KITÜNTETÉSEK

Induló OTKA kutatások

Bakucs Lajos Zoltán	A vidékfejlesztési politika hatáselemzése Magyarországon—egy átfogó szemlélet
Baranyai Nóra	A kelet-közép-európai etnoregionális pártok fő vonásai és tipológiája
Baráth Lajos	Termelékenység, gazdasági válság és konvergencia az EU mezőgazdaságában
Czifrusz Márton	Egyenlőtlen fejlődés és a munka világa Magyarországon
Csóka Péter	Pénzügyi hálózatok vizsgálata játékelméleti eszközökkel
Gál Zoltán	Pénzügyi intézetek gazdaságfejlesztő szerepe a teljesítmény és a hitelezési mutatók alapján: Területi Pénzügyi Vizsgálatok
Halpern László	A kutatás-fejlesztés és innováció meghatározó tényezői és azok hatása a vállalati hatékonyságra és növekedésre
Kiss Hubert János	Kooperálva versenyezni: elmélet és kísérletek
Kovai Cecília	Állami beavatkozások és fejlesztői tevékenységek hatása hátrányos helyzetű roma közösségekre
Márkusné Zsibók Zsuzsanna	A területi gazdasági folyamatok hosszú távú előrejelzése: regionális modell építése magyarországi adatokon
Rácz András	Orosz geopolitikai ambíciók, katonai képességek és a makrogazdasági korlátok
Szobonyáné Szabó-Morvai Ágnes	Szülők és gyermekek. A humán tőke, teljesítmény és munkapiaci viselkedés társadalmi különbségeinek eredete
Szunomár Ágnes	Európán kívüli feltörekvő piacok multinacionális vállalatai Kelet-Közép-Európában
Uzzoli Annamária	Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés szerepe az egészségügyegyenlőtlenségekben Magyarországon
Virág Tünde	Helyi közpolitikák és a marginalitás (újra)termelődése hanyatló városokban

Nemzeti Tehetség Program



Orosz Ágnes a Világgazdasági Intézet kutatója. elnyerte a Nemzeti Tehetség Program Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíját. Az egyéves ösztöndíj keretében az "Európai jóléti modellek konvergenciája" témában folytat kutatásokat.

Koren Miklós az EEA Tanácsában



European Economic Association októberi tisztújító ülésén Koren Miklóst beválasztották a szervezet Tanácsába. A Közgazdaság-tudományi Intézet tudományos főmunkatársa 2017 januárjától öt éven keresztül viselheti a tisztséget. A kutatóról bővebben saját [weboldalán](#) olvashatnak.

Pro Geographia oklevél Nagy Erikának

A Magyar Földrajzi Társaság 140. közgyűlése 2016. augusztus 26-án *Nagy Erika*, az MTA KRTK RKI Alföldi Tudományos Osztály békéscsabai kutatócsoportjának tudományos főmunkatársa részére a városföldrajz és a gazdaságföldrajz kutatásában és oktatásában végzett eredményes munkájáért Pro Geographia oklevelet adományozott. Az 1990-ben alapított kitüntetést a társaság a földrajztudományok, a földrajzpedagógia, a tudmányszervezés és a magas színvonalú tudomány népszerűsítés területén elért jelentős eredmények, valamint a Társaság érdekében végzett önzetlen munkásság elismeréseként adja, évente legfeljebb öt személy részére.



KÖNYVISMERTETÉS

Földből élők — Polarizáció a magyar vidéken

Kovács Katalin (szerk.): Földből élők. Polarizáció a magyar vidéken. Budapest: Argumentum Kiadó, 2016. 532 p.

Az átalakult, ma is változásban lévő agrárvilágról szól ez a könyv, a földről, amely egyre kevesebbek számára nyújt megélhetést. Az esetleírásokból feltárulnak a magyar vidék arcai a kis- és középgazdaságoktól nyüzsgő Szatmártól a dunántúli tájak nagyüzemi világáig, ahol az öt-tíz települést átfogó mezőgazdasági nagyvállalatokban ennél alig valamivel több falusi dolgozik. A tájak, vidék(ek) képei mellett a földből élők, a földhöz kötődők portréi is felvillannak, a földet legfőbb értéként, a megélhetés alapjaként tisztelő parasztember emlékképétől a harácsoló kapitalistán át az igyekvő középvállalkozóig, a kikopó régi figuráktól az új arcokig. A könyv esetleírásait megelőző tanulmányok, miközben az esettanulmányokra is reflektálnak, a vidéki foglalkoztatásról és közfoglalkoztatásról, a hagyományos és kényszer szülte megélhetési formákról közölnek elemzéseket.



A területi tőke a városfejtődésben — a Győr kód

Rechnitzer János: A területi tőke a városfejlődésben - A Győr-kód Budapest-Pécs : Dialóg Campus Kiadó, 2016. 270 p.



A könyvben a magyar modernizáció egyik legsikeresebb városának, Győrnek a fejlődési folyamatai kerültek feldolgozásra. A szerző a regionális tudományban napjainkban elterjedt területitőke-elméletre építve bemutatja ennek a nagyvárosnak fejlődési szakaszait. Részletesen kitér a rendszerváltozás utáni folyamatokra, azokat a gazdasági, a társadalmi és a kulturális tőke szempontjából vizsgálja. A nagyvároskutatás újszerű kísérlete ez a monográfia. Így ajánljuk mindazoknak, akik érdeklődnek a városfejlődés iránt, de azoknak is, akik el kívánnak mélyedni az elmúlt három évtized gazdasági, társadalmi és intézményi folyamataiban egy izgalmas hazai város példáján keresztül.

Agrárgazdaságtan I.

Fertő Imre, Mizik Tamás (szerk.): Agrárgazdaságtan I.: Mezőgazdasági árak és piacok. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2016. 334 p.



A tankönyv részletes áttekintést nyújt a keresletről, kínálatról és a piacokról, valamint kitér a mezőgazdasági sajátosságokra is. Külön terület az árak alakulása, illetve annak a minőséggel való kapcsolata, ami világszerte egyre nagyobb jelentőségű lesz. A határidős árupiacok fontos szerepet töltenek be a termelők számára rendkívül fontos árvárakozás szempontjából, míg a különböző hosszúságú ellátási láncok az egyedi keresleti igényekhez igazodnak. A könyv nemzetközi és hazai kitekintésben vizsgálja a termelői együttműködések formáit, azok fontosságát, melyek mind a gazdálkodók, mind a fogyasztók számára meghatározó jelentőséggel bírnak.

ESEMÉNYNAPLÓ

2016. JÚLIUS—OKTÓBER

Szemináriumi előadások

Rendszeres budapesti programok
 Economics with policy seminar series
 KTI szemináriumsorozat
 VGI Beszélgetések a világgazdaságról
 VGI Vendégváró

Rendszeres vidéki programok
 DTO szemináriumok, Pécs
 Smart City rendezvénysorozat, Győr

Közgazdaság-tudományi Intézet, Budapest
 KTI szemináriumok

Ha nő a nettó FDI-beáramlás, miért csökken a nettó FDI-állomány? Működőtőke-áramlás, újrabefektetett jövedelem és a nettó külföldi vagyon változása Magyarországon
Oblath Gábor

A magyar külkereskedelem vállalati szintű termék- és partnerszerkezeti jellemzői, 1992-2012
Halpern László

A közbeszerzési korrupció jóléti költségei
Koren Miklós

Bizalom és válságkezelés az Európai Unió perifériáján
Győrffy Dóra (PPKE BTK)

Illetékhivatali lakásár-adatok kutatási lehetőségei
Székely Gáborné (KSH)

Kulturális különbség és szervezetek viselkedése - tanulságok egy soknemzetiségű sportágból
Békes Gábor, Társzerző: Gianmarco Ottaviano (LSE)

Ötven év a KTI-ben
Simonovits András

Regionális Kutatások Intézete, DTO Pécs
 DTO szemináriumok

A Közel-Kelet néhány geoökonómiai és geostratégiai kérdése
Erdősi Ferenc

Regionális Kutatások Intézete, NYUTO Győr
 Smart City rendezvénysorozat

GyőrBike - a győri közösségi bérkerékpár rendszer első éve
Dr. Tóth Péter (Széchenyi István Egyetem Regionális-tudományi és Közpolitikai Tanszék)
Fóti Balázs (Cycleme Bérkerékpár Rendszerek Kft.)

Világgazdasági Intézet, Budapest
 Csütörtöki beszélgetések a világgazdaságról

A Visegrádi országok és a TTIP — *Novák Tamás*
 Az ökoszociális piacgazdaság megteremtésének kilátásai Magyarországon és az Európai Unióban — *Kőrösi István*
 Kísért a múlt: Egyiptom a régi fejlesztő állam megközelítés csapdájában — *Ricz Judit*

Kutatóközpont, Budapest
 Economics with policy—nemzetközi szeminárium sorozat

Refugee Resettlement
Alex Teytelboym (University of Oxford)
 Társzerzők: *David Delacretaz, Scott Duke Kominers*

Learning, Predicting and Stability in Big Uncertain Games
Ehud Kalai (Northwestern University)
 Társzerző: *Eran Shmaya*

Changing Distributions: How Online College Classes Alter Student and Professor Performance
Eric Bettinger (Stanford University)
 Társzerzők: *Lindsay Fox, Susanna Loeb, Eric Taylor*

Rendezvényeink

október 19. Győr, *Elfogyunk vagy megmaradunk? Dr. Csapó Tamás* előadása (MTA KRTK NYUTO, Magyar Földrajzi Társaság Kisalföldi Osztálya)

október 7. Budapest, *The One Belt – One Road Initiative seen from China* nemzetközi konferencia (MTA KRTK VGI, Budapesti Corvinus Egyetem, Sichuan University)

október 5. Győr, *30 éves a NYUTO—Városok és régiók a XXI. század elején* nemzetközi tudományos konferencia (MTA KRTK RKI)

augusztus 10—11. Budapest, *Nyári Műhely* szeminárium külföldön tanuló magyar közgazdászoknak (KRTK KTI)

FRISS PUBLIKÁCIÓK

Válogatás

Könyvek

Fertő Imre – Mizik Tamás (szerk.): *Agrárgazdaságtan I.: Mezőgazdasági árak és piacok*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2016. 334 p.

Kovács Katalin (szerk.): *Földből élők. Polarizáció a magyar vidéken*. Budapest, Argumentum Kiadó, 2016. 532 p.

Könyvfejezetek

Baranyai Nóra: Social and economic transition in Dunaújváros and its region. In: Szirmai V (szerk.): *“Artificial Towns” in the 21st Century. Social Polarisation in the New Town Regions of East-Central Europe*. Budapest, Institute for Sociology Centre for Social Sciences Hungarian Academy of Sciences, 2016. p. 165–196.

Biedermann Zsuzsánna: *The case of Rwanda as a developmental state*. In: Leona Achtenhagen, Ethel Brundin (eds.): *Entrepreneurship and SME management across Africa*. Singapore: Springer, 2016. p. 139–157.

Fabula Szabolcs–Timár Judit: A fogyatékoság mint társadalmi–térbeli viszony földrajzi vizsgálata. In: Unger János–Pál-Molnár Eemér (szerk.): *Geoszférák 2015. A Szegei Tudományegyetem Földtudományok Doktori Iskolájának eredményei*. Szeged, SZTE TTK Földrajzi és Földtani Tanszékcsoport, Geolitera, 2016. p. 89–111.

Hajdú Zoltán: Sziksó közigazgatási szerepkörének változásai. In: Frisnyák Sándor (szerk.): *Sziksó földrajza*. Nyíregyháza, Nyíregyházi Egyetem Turizmus és Földrajztudományi Intézet, 2016. p. 169–178.

Horeczki Réka: Kelet-európai kisvárosok fejlődési tendenciáinak értékelése a XX. században. In: Lengyel Imre – Nagy Benedek (szerk.): *Térségek versenyképessége, intelligens szakosodása és újraiparosodása*. Szeged, JATEPress Kiadó, 2016. p. 255–271.

Moizs Attila – Szabó G. Gábor: *The history, the current system and the special features of savings cooperatives in Hungary*. In: Karafolas, S. (ed.): *Credit cooperative institutions in European countries*. Cham, Springer International Publishing, 2016. p. 291–307.

Pálné Kovács Ilona: Cohesion policy in Central and Eastern Europe: the challenge of learning. In: Piattoni S. – Polverari L. (szerk.): *Handbook on Cohesion Policy in the EU*. Cheltenham, Edward Elgar Publishing, 2016. p. 302–322.

Schuchmann Júlia: Social polarisation in Tatabánya and its region. In: Szirmai Viktória (szerk.): *“Artificial Towns” in the 21st Century. Social Polarisation in the New Town Regions of East-Central Europe*. Budapest, Institute for Sociology Centre for Social Sciences Hungarian Academy of Sciences, 2016. p. 135–164.

Szunomár Ágnes: *The characteristics, changing patterns and motivations of Chinese investment in Europe*. In: *EU–China relations: New directions, New priorities*. Brussels, Friends of Europe, 2016. p. 73–76.

Folyóiratcikkek

Artner Annamária: Egyenlőtlen fejlődés és felzárkózás. *Tér és Társadalom*, 30. évf. 3. sz. 2016. p. 113–117.

Bojnc, Stefan – Fertő Imre: Drivers of the duration of grain competitiveness in European Union countries. *Journal and Agricultural Science and Technology*, Vol. 18. No. 5. 2016. p. 1173–1185.

Bojnc, Štefan – Fertő Imre: Export competitiveness of the European Union in fruit and vegetable products in the global markets. *Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika)*, Vol. 62. No. 7. 2016. p. 299–310.

Cseres-Gergely Zsombor – Molnár György – Szabó Tibor: Pénzt vagy életet?: Empirikus eredmények néhány gazdaságpolitikai beavatkozás heterogén jóléti hatásairól. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 9. sz. 2016. p. 901–943.

Drucker Luca Flóra – Horn Dániel: Kisebbszelekció – nagyobb kereset: Az 1999-es lengyel oktatási reform hatásának vizsgálata. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 9. sz. 2016. p. 944–965.

Faragó László: Társadalmi-területi egyenlőtlenségek. *Tér és társadalom*, 30. évf. 3. sz. 2016. p. 118–123.

Faragó László: The social (sociological) turn in the discourse about space. *Romanian Review of Regional Studies: Journal of the Centre for Regional Geography*, Vol. 12. No. 1. 2016. p. 3–12.

Fertő Imre – Csonka Arnold: A sertésállomány térbeli változása Magyarországon. *Statisztikai Szemle*, 94. évf. 7. sz. 2016. p. 757–772.

Fertő Imre: The structural transformation in Central and Eastern European agriculture. *Japanese Journal of Comparative Economics*, Vol. 53. No. 1. 2016. p. 1–17.

Gál Zoltán – Juhász Bálint: A vállalatok nemzetköziesedésének vizsgálata Kelet-Közép-Európában makrogazdasági módszerekkel. *Vezetéstudomány*, 47. évf. 8. sz. 2016. p. 26–39.

Gál Zoltán – Sass Magdolna – Juhász Bálint: A külföldi közvetlentőke-befektetések és a válság hatása a fogadó gazdaságra: A visegrádi országok egyes szolgáltató ágazatainak vizsgálata. *Közgazdaság*, 60. évf. 7–8. sz. 2016. p. 51–80.

Gál Zoltán: Egyetem és város. *Education*, 25. évf. 2. sz. 2016. p. 220–233.

Gerőcs Tamás: Oroszország és Afrika gazdasági kapcsolatának átalakulása a rendszerváltás tükrében. *Afrika Tanulmányok*, 10. évf. 1–2. sz. 2016. p. 23–39.

Havas Attila: Social and business innovations: Are common measurement approaches possible? *Foresight and STI Governance*, Vol. 10. No. 2. 2016. p. 58–80.

Havran Dániel – Váradi Kata: A limitáras ajánlatok szerkezete és dinamikája a Budapesti Értéktőzsdén: Az OTP- és a Mol-részvények esete. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 9. sz. 2016. p. 966–992.

Iványosi-Szabó András – Hovk Edit: Kecskeméti táj, kecskeméti tájváltozások. *Forrás*, 48. évf. 7–8. sz. 2016. p. 10–35.

Jakab Zoltán–Kónya L.: An open economy DSGE model with search-and-matching frictions: The case of Hungary. *Emerging Markets Finance and Trade*, Vol. 52. No. 7. 2016. p. 1606–1626.

Keller Judit – Kovács Katalin – Rácz Katalin – Swain Nigel – Váradi Monika Mária: Workfare schemes as a tool for preventing the further impoverishment of the rural poor. *Eastern European Countryside*, Vol. 22. No. 1. 2016. p. 5–26.

King, Ronald F. – Major Iván – Cosmin Gabriel Marian: Confusions in the anticommons. *Journal of Politics and Law*, Vol. 9. No. 7. 2016. p. 64–79.

Kiss Judit: A gazdasági diverzifikáció esélyei és korlátai Botswana-ban: egy terep kutatás tükrében. *Afrika Tanulmányok*, 10. évf. 1–2. sz. 2016. p. 27–50.

Koós Bálint: Közfoglalkoztatás a mezőgazdaságban. *Tér és Társadalom*, 30. évf. 3. sz. 2016. p. 40–62.

Laki Mihály: Két közgazdasági folyóirat cikkei a 2010 utáni magyarországi változásokról. *Közgazdaság*, 60. évf. 5–6. sz. 2016. p. 106–120.

Lengyel Balázs – Jakobi Ákos: Online social networks, location, and the dual effect of distance from the centre. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, Vol. 107. No. 3. 2016. p. 298–315.

Major Iván – Ronald F. King – Cosmin Gabriel Marian: Anticommons, the Coase Theorem and the problem of bundling inefficiency. *International Journal of the Commons*, Vol. 10. No. 1. 2016. p. 244–264.

Mihály Fazekas – Tóth István János – Lawrence Peter King: An objective corruption risk index using public procurement data. *European Journal on Criminal Policy and Research*, Vol. 22. No. 3. 2016. p. 1606–1626.

Odongo Walter – Manoj Dora – Molnár Adrienn – Duncan Ongeng – Xavier Gellynck: Performance perceptions among food supply chain members: A triadic assessment of the influence of supply chain relationship quality on supply chain performance. *British Food Journal*, Vol. 118. No. 7. 2016. p. 1783–1799.

Perger Éva: Local responses to the structural changes of national development policy in Hungarian rural regions. *Eastern European Countryside*, Vol. 22. No. 1. 2016. p. 69–83.

Peter Benczúr – Kónya István: Interest premium, sudden stop, and adjustment in a small open economy. *Eastern European Economics*, Vol. 54. No. 4. 2016. p. 271–295.

Rácz Szilárd: Horvátország térszerkezete. *Tér és Társadalom*, 30. évf. 3. sz. 2016. p. 81–104.

Rechnitzer János: A jövő terei, a tér jövője. *Magyar Tudomány*, 177. évf. 8. sz. 2016. p. 922–936.

Simai Mihály: Mire képes Magyarország a XXI. században?: Bevezető. *Magyar Tudomány*, 177. évf. 8. sz. 2016. p. 898–901.

Solymosi Tamás, Sziklai Balázs: Characterization sets for the nucleolus in balanced games. *Operations Research Letters*, Vol. 44. No. 4. 2016. p. 520–524.

Szalavetz Andrea: Az ipar 4.0 technológiák gazdasági hatásai: Egy induló kutatás kérdései. *Közgazdaság*, 60. évf. 7–8. sz. 2016. p. 27–50.

Szalavetz Andrea: Post-crisis developments in multinational corporations' global organizations. *Competition and Change*, Vol. 20. No. 4. 2016. p. 221–236.

Szigetvári Tamás: A migráció politikai-gazdasági háttere a Közép-Keleten. *Regio*, 24. évf. 2. sz. 2016. p. 140–157.

Tagai Gergely: The territorial dimension of social exclusion in East-Central-Europe. *Deturope: Central European Journal of Tourism and Regional Development*, Vol. 8. No. 2. 2016. p. 58–72.

Timár Judit: Az egyenlőtlen térbeli fejlődés – a konceptualizálás hiánya és lehetőségei. *Tér és Társadalom*, 30. évf. 3. sz. 2016. p. 106–112.

PROGRAMAJÁNLÓ

2016. NOVEMBER – DECEMBER

Előadások itthon

Időpont	Helyszín	Rendezvény	Előadó	Előadás címe
XI.9.	Budapest	Budapesti Corvinus Egyetem tudományos ismeretterjesztő programja	Sziklai Balázs	Örökösödési rejtély a Talmudból, és annak játékelméleti megoldása
XI.10.	Szeged	SZAB Föld- és Környezettudományi Szakbizottsága tudományos ülése	Nagy Erika	Útfüggőség és a globalizáció hatalmi geometriája a marginalizálódó kelet-magyarországi térségekben
XI.10–11.	Budapest	2nd The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC)	Éltető Andrea Sass Magdolna	OFDI Policy in Hungary and Poland
			Somai Miklós	Economic patriotism and liberalism in present day France - Changing role of the state in French economy
XI.11–12.	Szirák	MTA Emberi Erőforrások Bizottságának éves munkatudományi konferenciája	Bisztray Márta	A győri Audi gyár hatása a beszállító iparágban működő környező vállalatokra
			Reizer Balázs	Rugalmas bérek, foglalkoztatás és hatékonyság
			Nagy Eszter	A recesszió hatása a magyar pályakezdekre
			Kis Károly Miklós Csáfordi Zsolt Lőrincz László	A munkaerő-mobilitási hálózatok hatása az iparági bérek és termelékenység szórására
			Varga Júlia	Hatnak-e a tanári bérek a tanulói teljesítményekre az európai országokban a PISA adatok alapján?
			Köllő János	A GEO adatbázis
			Horn Dániel Kis Hubert János	Preferenciák és egyetemi teljesítmény – Egy kísérlet első eredményei
			Lovász Anna Ewa C.-Torzewska, Kiss Andrea Rigó Mariann Szabó-M. Ágnes	A szubjektív visszajelzés hatásának nemek közti eltérése - Kísérlet számítógépes játékkal
Lovász Anna Szabó-M. Ágnes	Mi okozza az óvoda munkaerő-kínálati hatásának eltéréseit az országok között?			
XI.11–12.	Budapest	Transition in Agriculture – Agricultural Economics in Transition XIII. MTA KRTK éves agrártudományi konferenciája	Bakucs Zoltán	Impact of EU regional development funds upon Hungarian NUTS4 regions
			Nemes Gusztáv	Cultural heritage in rural development
			Szabó G. Gábor Zsolt Baranyai	Producer owned organisations/co-operatives versus companies: choices of marketing channels in Hungarian agriculture
			Molnár Adrienn	What comes first - 'satisfaction' or 'relationship quality'? Evidence agribusiness SMEs
			Baráth Lajos	Technological differences, theoretically consistent frontiers and technical efficiency: a random parameter application in the Hungarian crop producing farms
Fertő Imre	The influence of external technology sources on the performance of Hungarian food economy			
XI.17.	Szeged	MAGYAROK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN 2. tudományos nemzetközi konferencia	Koós Bálint	Egy hanyatló térségben megtelepedő nagyvállalat társadalmi hatásai
XI.17.	Budapest	Pázmány Péter Katolikus Egyetem, JÁK rendezvénye	Kőrösi István	Az oktatás-képzés és a kutatás-fejlesztés szerepe az Európai Unióban.
XI.17–18.	Budapest	7th Annual Financial Market Liquidity Conference	Csóka Péter P. Jean-Jacques Herings	An Axiomatization of the Proportional Rule in Financial Networks
XI.21–22.	Budapest	Workshop on Future Directions in Computational Social Choice	Sziklai Balázs	Group Identification in Online Communities
XI.24.	Budapest	BCE Közgazdaságtani Doktori Iskola konferenciája	Antal-Pomázi Krisztina	Vállalati érdekek a versenypolitikában
XII.2.	Budapest	Széchenyi István Szakkollégium nemzetközi konferenciája	Köllő János	Integrációs minták és a képzetlenek foglalkoztatása

Előadások külföldön

Időpont	Helyszín	Konferencia	Előadó	Előadás címe
XI.2.	London Egyesült Királyság	Middlesex University London, Economics Seminar Series	Békés Gábor	Cultural diversity and behavior of organizations - evidence from a globalized sport
XI.5.	Peking Kína	China's Growing Role in Economic Globalization, Beijing Forum 2016	Halpern László	Products, jobs and firms in light of economic globalization
XI.10.	Vilnius Litvánia	The Global Lithuanian Economic Forum	Havas Attila	One more industrial revolution: Industry 4.0
XI.17–18	Stockholm Svédország	Smart Industry Conference 2016	Havas Attila	Using foresight to prepare for the next production revolution
XI.17–18.	Varsó Lengyelország	The Future of Europe – Central and Eastern Europe in a Comparative Perspective	Túry Gábor	Global appreciation of the Central European region along the enterprise value chain – The case study of the Volkswagen Group
XI.28–XII.3	Varsó Lengyelország	European Association of Agricultural Economists 160. szemináriuma	Fertő Imre	Impact of the EU subsidies on the rural areas in Hungary
XII.1.	Bécs Ausztria	Economics of European Crisis and Emerging Markets konferencia (WIIW, Hitotsubashi Egyetem)	Szalavetz Andrea	The implementation of global companies' real options at times of crisis — the example of Hungarian manufacturing subsidiaries

Szemináriumok, konferenciák

november 10–11. Budapest, [2nd The Role of State in Varieties of Capitalism \(SVOC\)](#) Conflicting liberalism and economic patriotism in present day capitalist systems
Szervezők: MTA KRTK VGI, Center for European Neighborhood Studies, CEU

november 11–12. Budapest, [Transition in Agriculture - Agricultural Economics in Transition XIII.](#)
Szervező: MTA KRTK KTI, további információ: Kis Judit

november 11–12. Szirák, [Munkaerőpiaci kutatások 2016](#) szakmai konferencia

november 21–22. Budapest, [Workshop on Future Directions in Computational Social Choice](#)
Szervező: MTA KRTK KTI

november 24. Békéscsaba, [Az állam szerepváltozásai és társadalmi-térbeli egyenlőtlenségeket újratermelő szerepe – a kelet-európai periféria kontextusai](#)
Szervező: MTA KRTK RKI Alföldi Tudományos Osztály, Békéscsabai Kutatócsoport, további információ: Nagy Erika

december 14–15. Budapest, [12th Workshop Matching in Practice](#), Szervező: Bíró Péter, MTA KRTK KTI

Hírlével szerkesztő: Balabán Zsuzsa
Olvasószerkesztő: Patkós Anna

Feliratkozás/leiratkozás:
balaban.zsuzsa@krtk.mta.hu

Központi titkárság: 1112 Budapest, Budaörsi u. 45., E-mail: titkarsag@krtk.mta.hu

Közigazdaság-tudományi Intézet, 1112 Budapest Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1) 309-2652, Fax: (+36-1) 309-2650, E-mail: kti.titkarsag@krtk.mta.hu

Világgazdasági Intézet, 1112 Budapest, Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1-) 309-2643, Fax: (+36-1-) 309-2624, E-mail: vgi.titkarsag@krtk.mta.hu

Regionális Kutatások Intézete, 7621 Pécs, Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf. 199., Telefon: (+36-72) 523 800, Fax: (+36-72) 523 803, E-mail: rkk@rkk.hu

Alföldi Tudományos Osztály, 6000 Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf. 261., Telefon: (+36-76) 502 840, Fax: (+36-76) 502 849

5600 Békéscsaba, Szabó D. u. 40-42., Telefon: (+36-66) 328 577, Fax: (+36-66) 441 801

6000 Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf. 261., Tel.: (+36-76) 502 840, Fax: (+36-76) 502 849

Dunántúli Tudományos Osztály, 7621 Pécs, Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf. 199., Telefon: (+36-72) 523 823, Fax: (+36-72) 523 822

Közép- és Észak-magyarországi Tudományos Osztály, 1112 Budapest, Budaörsi út 45. MTA kutatóház III. emelet., Telefon: (+36-1) 309 2684, Fax: (+36-1) 309 2688

Nyugat-magyarországi Tudományos Osztály, 9022 Győr, Liszt Ferenc u. 10., Postacím: 9002 Győr, Pf. 420. Telefon: (+36-96) 516 570, Fax: (+36-96) 516 579

